

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету
педагогіки і психології

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини
освітнього рівня бакалавр

галузі знань 01 Освіта

спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом _____

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини», затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова від «__» «_____» 20__ р., протокол № ____.

Розробники програми: доктор педагогічних наук, доцент Войтовська Оксана Миколаївна

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки, психології дошкільної освіти та дитячої творчості

«__» _____ року, протокол № ____ .

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Цвєткова Г. Г.
(прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни

Шифр дисципліни

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни	Методи навчання і форми контролю	
Галузь знань (шифр, назва) 01 Освіта	Кількість кредитів – 2.5 кредити ЄCTS	Методи навчання лекції з використанням мультимедійних презентацій, семінарські, практичні заняття. 2) Телекомунікаційне навчання студента з викладачем; 3) Використання мультимедійних освітніх засобів в процесі самонавчання (друковані, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж). <i>Методи та форми дистанційного навчання</i> система Moodle https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=3525 інтернет- конференція Cool Meet. https://meet.google.com/wzn-yzre-kin	
Спеціальність (код, назва) 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин 78		
Освітній рівень Бакалавр	<i>Денна</i>		<i>Заочна</i>
	Лекції:		
Статус дисципліни Вибіркова	6		
	Семінарські заняття:		
	6		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 4	Практичні заняття:		
	-		
	Лабораторна робота:		
Семестр 8	-		
	Самостійна робота:		
	66 год.		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: - самостійна робота	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська	1/8		

Мета курсу «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини» – формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх вихователів,

організаторів дошкільної освіти із проблеми обдарованості дошкільників: методичної, діагностичної, проєктивної, організаторської, інформаційної, комунікативної та ін.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальний курс «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини» ґрунтується на знаннях і вміннях студентів, отриманих у ході вивчення таких дисциплін, як: вікова, загальна педагогіка, вікова, загальна, педагогічна, психологія.

Завдання вивчення студентами курсу визначаються вимогами освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра, а також специфікою майбутньої професійної діяльності і полягають у тому, щоб сформувати у студентів:

- розуміння сутності проблеми обдарованості особистості та особливостей її проявів у дошкільному віці;
- потреби у постійному підвищенні інформаційної компетентності щодо проблеми обдарованості особистості;
- здатності до діагностування обдарованості дошкільників та розробки програм їх індивідуального розвитку;
- готовності до проєктування розвивального середовища, планування, організації, координування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми дошкільного віку в умовах ДНЗ та в сім'ї;
- здатності і готовності до психолого-педагогічного консультування обдарованих дітей- дошкільників та їх батьків;
- здатності до розроблення та презентування методичних матеріалів для вихователів та батьків щодо розвитку дитячих обдарувань у дошкільному віці.

II. Основні результати навчання та компетентності, які їх формують

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p><i>Знати</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – нормативно-правові документи, що регламентують діяльність дошкільного закладу освіти; – напрями методичної діяльності вихователя його функціональні обов'язки; – сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби дошкільної освіти; – природу обдарованості дітей; – систему діагностики для виявлення та відстеження різних типів обдарованості дошкільників; <p><i>Вміти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати й розвивати загальні уміння: визначення ознак обдарованості дитини; здійснення психолого-педагогічного супроводу обдарованої дитини організувати освітній простір обдарованої дитини в навчальному закладі та в закладах позашкільної освіти. – проектувати, аналізувати і оцінювати результати організації освітнього простору обдарованої дитини. – розробляти організаційну й навчально-методичну документацію освітнього простору обдарованої дитини в навчальному закладі та в закладах позашкільної освіти. 	<p><i>Загальнокультурні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію; - Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій; - Здатність створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту. - Здатність оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності. <p><i>Професійні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати, аналізувати і планувати діяльність в освітньому просторі з метою створення умов для розвитку та виховання обдарованої дитини; - обговорювати й систематизувати психолого-педагогічні знання про психологічні особливості обдарованих дітей, основні закономірності розвитку здібностей, обдарованості дітей різного вікового періоду, сутність концептуальних моделей навчання обдарованих дітей;

		<p>– визначати та розширювати знання про процесуальний компонент освітнього процесу – форми, методи, засоби навчальної та позанавчальної діяльності з обдарованими дітьми.</p>
--	--	--

III. Тематичний план дисципліни

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин									
		денна форма					заочна форма				
		Аудиторні	Лекції	Практичні/ Семинарсь	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семинарсь	Лабораторні	СРС
Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості											
1.	Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості.						4	2	2		22
Змістовий модуль 2. Проектування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми											
2.	Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань						4	2	2		22
3.	Форми, методи і система робота з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей						4	2	2		22
Усього годин							12	6	6	-	66

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	4.1. Назва розділів, тем та їх зміст	К-сть годин	
		Всього	в т.ч. лекцій
1.	Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості	4	2
1.1.	<p><i>1. Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості.</i></p> <p>Концептуальні підходи до проблеми розвитку обдарованої особистості в зарубіжній та вітчизняній психології та педагогіці. Історичний огляд психолого-педагогічних досліджень обдарованості. Класифікації обдарованості, запропоновані Г.Гарднером та дев'ять категорій здібностей. Чинники, які виступають в якості стимуляторів розвитку дитячої обдарованості. Визначення обдарованості, запропоноване Комітетом освіти США та іншими науковцями.</p> <p>Загальні та спеціальні складові обдарованості. Поділ обдарованості на види і визначення цього поняття вченими як єдність загального, типологічного та індивідуального (Г.С.Костюк, Т.І.Артем'єва). Показники обдарованості: 1) інтелект; 2) некогнітивні особистісні характеристики обдарованої особистості; 3) креативність; 4) соціальна компетентність; 5) психомоторні здібності дитини. Тести для вимірювання інтелекту Типи і види обдарованості. Класифікація дитячої обдарованості, запропонована Ю.З.Гільбухом. Типи обдарованості: інтелектуальна, академічна, художня, креативна.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,17,22]</p>	4	2
2.1	<p>Змістовий модуль II. Проектування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми</p> <p><i>3. Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань</i></p> <p>Психологічна сутність поняття «Педагогічний супровід». Навчання обдарованих дітей, їх характеристика. Психолого-педагогічні принципи при взаємодії вихователя з обдарованими дітьми. Роль батьків у розвитку обдарованості дитини. Виховні стратегії батьків при вихованні обдарованих дітей. Розвиток творчих здібностей і обдарувань батьками у обдарованих дітей. Психолого-педагогічна просвіта батьків обдарованих дітей.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,15,17]</p>	4	2
2.2	<p><i>4. Форми, методи і система робота з обдарованими дітьми.</i></p> <p><i>Психолого-педагогічні основи диференційованого та</i></p>	4	2

	<p><i>індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей</i></p> <p>Фактори формування обдарованості дитини. Біологічні передумови обдарованості дітей. Педагогічні спостереження за поведінкою та аналіз дій та вчинків обдарованості дитини. Психологічна характеристика обдарованої особистості. Креативність як показник обдарованої дитини. Розвиток інтелектуальних здібностей та формування особистісно-мотиваційної сфери обдарованих дітей. Форми та методи роботи з обдарованими дітьми. Наукові дослідження біологічних основ обдарованості людини учених у галузі анатомії, фізіології, генетики та біохімії. Прояв обдарованості дитини в різні періоди її розвитку. Система роботи з обдарованими дітьми. Чинники, що впливають на формування творчої особистості.</p> <p>Психолого-педагогічні умови виявлення та розвитку дитячої обдарованості. Вдосконалення професійної діяльності педагога як умова ефективного розвитку дитячої обдарованості. Забезпечення обдарованим дітям гуманізоване освітньо-виховне середовище й врахування індивідуальних інтересів та особливостей обдарованої дитини. «Диференціація» та «індивідуалізація» у навчально-виховному процесі: розмежування понять. Психологічні особливості забезпечення диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> [1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,17,18,21.23]</p>		
--	--	--	--

4.2. Плани семінарських занять

4.2.1. Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості дітей	2
2.	Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань	2
3.	Форми, методи і система робота з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей	2
	Всього	6

Завдання на семінарські заняття

1. Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань.

1. Проаналізувати існуючі програми для роботи з обдарованими дітьми й дати письмово оцінку їх змісту щодо врахування дидактичних вимог.

2. Форми організації розвивальної діяльності як фактор розвитку дитячої обдарованості. Диференціація та індивідуалізація у роботі з обдарованими дітьми.

1. Підготувати реферат або презентацію на тему: ігри і вправи (8-10) для розвитку різних видів дитячих обдарувань.

2. Доповідь на тему:

«Дитиноцентристська модель розвитку обдарованих дітей».

4. Методична робота в ДНЗ щодо створення умов для виховання обдарованих і здібних дітей.

1. Виходячи з гіпотетичної позиції, «коли б вихователем-методистом (директором) була я», змоделювати роботу дошкільного навчального закладу з обдарованими дітьми.

2. Розробити тематику роботи з педагогічними кадрами щодо підвищення фахового рівня з питань навчання і виховання обдарованих дітей.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з\п	Зміст завдань для самостійної роботи	Кількість годин	Форма звітності	Рекомендовані інформаційні джерела
Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості				
1.	Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості дітей.	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,17,22]
Змістовий модуль III Проектування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми				

3	Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,15,17]
4	Форми, методи і система робота з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей	22	Реферативне повідомлення	[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,17,18,21,23,24,27]
Всього			66 год	

V. Контроль якості знань студентів.

5.1. Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю: лекція (традиційна, проблемна, лекція-диспут) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – Презентація), семінари.

Дистанційне навчання здійснюється за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми поточного контролю:

– Система Moodle - це платформа, на якій розміщені навчальні матеріали, реалізовується спілкування “студент-студент”, “студент-викладач”, контролюються знання студентів, але й здійснювати управління освітнім процесом.

– Cool Meet – проведення дистанційних конференцій, лекційних, семінарських занять, інших форм навчальних занять, проведених за допомогою засобів телекомунікацій і інших можливостей "Всесвітньої павутини".

У процесі оцінювання *поточних навчальних досягнень студентів* дистанційного навчання застосовуються такі методи:

➤ *Методи навчання за допомогою взаємодії студентів з освітніми ресурсами при мінімальній участі викладача і студентів (самонавчання).* Для розвитку цих методів характерний мультимедійний підхід, коли за допомогою різноманітних засобів створюються освітні ресурси: друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж.

➤ *Методи індивідуалізованого викладання і навчання, для яких характерні взаємини одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом (навчання "один до одного").* Ці методи реалізуються в дистанційній освіті в основному за допомогою таких технологій, як телефон, звичайна та електронна пошти; методи, в основі яких лежить надання студентам навчального матеріалу викладачем чи експертом, при якому студенти не відіграють активної ролі у комунікації (навчання "один до багатьох").

➤ *Методи, для яких характерна активна взаємодія між всіма учасниками освітнього процесу (навчання "багато до багатьох").*

У процесі оцінювання *поточних навчальних досягнень студентів* застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, колоквиуми.

➤ *Методи письмового контролю:* тести, ессе, творчі завдання.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Він має на меті перевірку системності засвоєння програмного матеріалу, цілісності бачення навчального курсу, рівня осмислення знань та набуття умінь, їх комплексного застосування у практичній діяльності, діагностування ефективності самостійної навчальної роботи студентів.

Форми підсумкового контролю: залік– зробити реферат та презентацію на одну з обраних тем.

Згідно шкали ЄКТС студент під час екзамену може отримати від 0 до 100 балів.

У процесі оцінювання підсумкових навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Орієнтовні теми рефератів, презентацій на залік

1. Актуальність проблеми обдарованості.
2. Зміст поняття „обдарованість”.
3. Трьохкомпонентна теорія обдарованості Дж. Рензуллі.
4. Співвідношення понять „обдарованість”, „здібності”, „талант”, „геніальність”.
5. Природа обдарованості.
6. Погляди Гальтона та Гельвеція на природу обдарованості.
7. Класифікація видів обдарованості.
8. Загальна обдарованість.
9. Інтелектуальна обдарованість.
10. Поняття інтелекту. Мінливий та кристалізований інтелект.
11. Різновиди інтелекту.
12. Творча обдарованість. Поняття про креативність.
13. Форми прояву творчої обдарованості.
14. Взаємозв’язок між інтелектуальною та творчою обдарованістю.
15. Теорія інтелектуального порогу П. Торренса.
16. Спеціальна обдарованість.
17. Академічна обдарованість.
18. Мистецька обдарованість.
19. Моторна обдарованість.
20. Соціальна обдарованість.
21. Практична обдарованість.
22. Психологічний портрет творчої особистості.
23. Особливості особистості розумово обдарований дітей.
24. Особистісні риси соціально обдарованих дітей та молоді.
25. Особистісні риси літературно обдарованих дітей та молоді.
26. Особистісні риси математично обдарованих дітей та молоді.

27. Принципи навчання обдарованих дітей та молоді.
28. Стратегії навчання інтелектуально обдарованих дітей.
29. Проблема диференційованого навчання обдарованих дітей.
30. Концептуальні моделі навчання обдарованих дітей.
31. Сучасні технології навчання обдарованих дітей.
32. Вихователь для обдарованих дітей: його мета, завдання, принципи роботи, особистісні якості.

Питання до заліку

1. Теоретичні підходи до трактування поняття обдарованості (трансцендентальний, соціогенний, спадково-еволюційний, психогенетичний, фізіологічний підходи).
2. Формування лідерської обдарованості і соціальної креативності в освітньому процесі.
3. Складові (ознаки) обдарованості.
4. Характерні особливості обдарованих дітей.
5. Теорія здібностей Б. Теплова.
6. Моделі обдарованості у дослідженнях вітчизняних та зарубіжних учених.
7. Види обдарованості. Загальна та спеціальна обдарованість. Інтелектуальна обдарованість.
8. Ознаки творчої обдарованості особистості.
10. Теорія множинного інтелекту Х. Гарднера.
11. Сутність понять "творчість", "творче мислення", "креативність", "творча обдарованість".
12. Алгоритм управління процесом розвитку творчих здібностей учнів. Комплекс методів пошуку творчо розвинених дітей.
13. Пошук і виявлення обдарованості дітей.
14. Наукові психолого-педагогічні методи досліджень обдарованості.
15. Діагностичні методики з виявлення і оцінки рівня здібностей, ознак обдарованості дітей молодшого шкільного віку.
16. Методи дослідження інтелекту і креативності молодших школярів.
17. Помилки батьків у вихованні обдарованих дітей. Рекомендації батькам обдарованих дітей.
18. Синдром дефіциту уваги і гіперактивності (СДВГ) обдарованої дитини.
19. Системна робота школи з обдарованими дітьми.
20. Основні завдання адміністрації і педагогічного колективу у плануванні роботи з обдарованими дітьми.
21. Нормативні документи щодо організації роботи з обдарованою дитиною.
22. Досвід розвинених країн світу в організації навчання і виховання здібних дітей.
23. Особистісні якості, необхідні педагогові для роботи з обдарованими дітьми.
24. Професійні якості педагогів, які працюють з обдарованими дітьми.
30. Екстернат як форма навчання обдарованих дітей.

31. Вимоги до програм навчання обдарованих дітей: Принципи побудови програм навчання обдарованих школярів.
32. Диференціація та індивідуалізація навчання обдарованих дітей.
33. Етапи творчого процесу на уроці в початковій школі.
34. Методичні прийоми організації навчально-творчої діяльності учнів молодших школярів у початковій школі.
35. Методи розвитку творчого мислення учнів (мозкова атака, синектика).
36. Метод проблемно-пошукового діалогу. Метод емпатії, інциденту.
37. Навчальна гра як засіб розвитку творчого мислення учнів.
38. Використання ейдотехнік у початковій школі.
39. Технологія веб-квесту та педагогічної майстерні.
42. Організація дослідницької діяльності обдарованих дітей.
43. Методи евристичного навчання учнів.
45. Сутність та види інтелектуальних змагань у початковій школі.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Високий рівень характеризується міцними, систематизованими, науковими та структурованими знаннями з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини». На цьому рівні студенти достатньо ознайомлені з досягненнями практики та проявляють стійкий інтерес до необхідності використання знань з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини» у майбутній професійній діяльності. Уміння і навички з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини» яскраво виражені. Студенти усвідомлюють необхідність самостійного накопичення нових знань з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини». На цьому рівні студенти проявляють високий рівень творчої взаємодії, готовність до самоосвіти. Високий рівень особистої активності, готовність думати в нестандартних ситуаціях.

Середній рівень характеризується системно-фрагментарними знаннями з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини». Для студентів на цьому рівні характерна здатність виробляти судження і висновки по аналогії, ініціатива недостатньо виражена. Уміння і навички з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини» частково виражені, вимагають подальшого вдосконалення, застосовуються на репродуктивному рівні і в стандартних ситуаціях. Самостійність у студентів не розвинена в достатній мірі.

Низький рівень характеризується фрагментарними, знаннями з дисципліни «Педагогічний супровід розвитку обдарованої дитини». Для студентів на цьому рівні характерна недостатня усвідомленість набутих знань, низький рівень їх актуалізації. Мимовільне володіння розумовими операціями, відсутність визначеності, послідовності. Уміння та навички з цієї дисципліни несформовані та перебувають на низькому рівні. Студенти потребують зовнішніх спонукань, у них відсутня самостійність, на практиці знання і уміння застосовують не правильно. Творча самореалізація відсутня, потреба в досягненні успіху найчастіше не виникає.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Всього 162 год., лекції – 10 год., семінарські – 8 год., самостійна робота – 162 год., форма контролю – залік.

Модулі	Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості	Змістовий модуль II. <i>Проектування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми</i>	
Теми лекцій	Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості дітей	Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань	Форми, методи і система роботи з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей
Теми семінарських, занять	Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості. Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості дітей	Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань	Форми, методи і система роботи з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей

Самостійна робота	Змістовий модуль I. Теоретико методологічні аспекти проблеми розвитку обдарованості 1. Наукові підходи до проблеми розвитку обдарованості Загальні та спеціальні складові обдарованості дитини. Типи і види обдарованості дітей	Змістовий модуль II. Проектування розвивальної діяльності з обдарованими дітьми 1. Психолого-педагогічні умови розвитку дитячих обдарувань 2. Форми, методи і система робота з обдарованими дітьми. Психолого-педагогічні основи диференційованого та індивідуалізованого навчання здібних і обдарованих дітей	
Види контролю	Письмові роботи. Перевірка конспекту. Модульна контрольна робота.	Письмові роботи. Перевірка конспекту. Модульна контрольна робота.	
Залік			

Основна

1. Аніскіна Н. Педагогічна підтримка обдарованості / Н. Аніскіна. – К.: Шк. світ, 2005. –128 с. (Б-ка «Шкільного світу світу).
2. Мотилько, Т.Л. Психолого-педагогічний супровід обдарованих дітей / Т.Л. Мотилько, Н.С. Леонова; упоряд. Т. Шаповал. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2014. – 128 с.
3. Навчання у початковій школі як цілісний творчий процес : теорія і практика / [за ред. В. І. Бондаря; упорядкув. О. Я. Митника]. – К. : Початкова школа, 2011. – 384 с.
4. Одаренные дети: пер. с англ. / Предисл. В.М. Слуцкого ; общ. ред. Г.В. Бурменской и В.М. Слуцкого . – М. : Прогресс, 1991. – 381 с.
5. Робота з обдарованими дітьми. – /М.О. Володарська, А.І. Настенко, О.М. Півлаєва, С.М. Полугіна, В.М. Сисоєва. – Х.:Видавнича група «Основа», 2010. – 190 с.
6. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей /Диана Борисовна Богоявленская. – М. : Издат. центр «Академия», 2004. – 96 с.
7. Марінушкіна О. Є. Організація роботи з обдарованими дітьми в закладах освіти : навч.- метод. посіб. / О. Є.Марінушкіна,Г.В . Шубіна. – Х. : Видав. група «Основа»; «Тріада +», 2008. – 144 с.
8. Савенков А. И. Психология детской одаренности / Александр Ильич Савенков. – М.: Генезис, 2010. – 440 с.
9. Савенков А.И. Путь к одаренности : исследовательское поведение дошкольников /Александр Ильич Савенков. – СПб. :Питер, 2004. – 272 с.
10. Туріщева Л. В. Особливості роботи з обдарованими дітьми / Людмила Василівна Туріщева. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 122 с.

Додаткова

11. Антонова О. Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу : Моногр. / О. Є. Антонова; Житомир. держ. ун-т ім. І.Франка. - Житомир, 2005. - 458 с. - Бібліогр.: с. 431-456.

12. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей / Д. Б. Богоявленская. – М. : Издательский центр «Академия», 2002. – 320 с.
13. Белова Е.С. Одаренность малыша: раскрыть, понять, поддержать : пособие для воспитателей и родителей / Елена Сергеевна Белова. – 2-е изд. – М. : Моск. психол.-соц. ин-т ; Флинта, 2001. – 144 с.
14. Доровской А. И. Сто советов по развитию одаренности детей : родителям, воспитателям, учителям / Анатолий Иванович Доровской. – М. : Рос. пед. агенство, 1997. – 312 с.
15. Кузьмінський А. І. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – К. : Знання, 2006. – 324 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
16. Обдарована молодь України : оцінка сучасного стану та поширення перспективного досвіду роботи з обдарованою молоддю в регіонах України / за ред. С.О. Терепищого. – К. : ВМГО «Союз обдарованої молоді», 2008. – 156 с.
17. Одаренность и возраст. Развитие творческого потенциала одаренных детей : учеб. пособ. / под ред. А. М. Матюшкина. – М. : Изд-во Моск. психол. соц. ин-та ; Воронеж : НПО МОДЭК, 2004. – 192 с.
18. Програма роботи з обдарованою дитиною (методичні рекомендації на допомогу заступникам директорів загальноосвітніх навчальних закладів, учителям, вихователям). / уклад. : Н. П. Клименко, С. Р. Хімко. – К. : Ін-т післядиплом. пед. освіти КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 36 с.
19. Психологические факторы развития одаренной личности : моногр. /Р. А. Пономарева- Семенова, Д. К. Королев, О. В.Зазимко и др; АПН Украины. Институт психологии им. Г. С.Костюка. – Житомир : ЖГУ им. И. Франка, 2007. – 186 с.
20. Рабочая концепция одаренности / под ред. Д. Б. Богоявленской, В. Д. Шадрикова. – 2-е изд., расшир.и перераб. –М., 2003. – 88 с.
21. Система работы образовательного учреждения с одаренными детьми / авт. – сост. Н.И.Панютина и др. – Волгоград : Учитель, 2007. – 204 с.
22. Волощук В.М. Методичні основи діагностики інтелектуальної обдарованості : монографія / В. М. Волощук, І. С. Волощук; Ін-т обдар. дитини АПН України. – К. : Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова, 2009. – 167 с.

23. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень// За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – 320 с.
24. Коваль С.О. Методичний супровід обдарованих і талановитих дітей//Управління школою – 2013. - № 28-30. – С. 86-92.
25. Малик Н. Г. Обдарованість як феномен особистості//Шкільний світ. – 2012. - № 6. – С. 3-7.
26. Матюша Л. Планування роботи з обдарованими учнями// Школа. – 2007. - № 12. – С. 43-48.
27. Тадеєв П. О. Обдарованість і творчість особистості: американський підхід : монографія / П. О. Тадеєв. – Т. : Навч. кн. – Богдан, 2008. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова.
3. <http://kolosok.org.ua>.